(נב) **וּבִנְשִׂיאַת כַּפַּיִם,** (כו) (נג) **וּבְקוֹל רָם:** **טו** א[וְאַחַר כָּךְ מַתְחִיל שְׁלִיחַ צִבּוּר שִׂים שָׁלוֹם, וְאָז כֹּהֲנִים מַחֲזִירִים פְּנֵיהֶם לַהֵיכָל, (נד) וְאוֹמְרִים, (כז) **רִבּוֹן הָעוֹלָמִים, עָשִׂינוּ מַה שֶּׁגָּזַרְתָּ עָלֵינוּ, עֲשֵׂה אַתָּה (נה) מַה שֶּׁהִבְטַחְתָּנוּ, הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ אֶת יִשְׂרָאֵל.** הַגָּה: וְיֵאָרִיכוּ בִּתְפִלָּה זוֹ עַד שֶׁיִּסַּיֵּם שְׁלִיחַ צִבּוּר שִׂים שָׁלוֹם (נו) וְשֶׁיַּעֲנוּ הַצִּבּוּר אָמֵן עַל (כח) שְׁנֵיהֶם, וְאִם אֵינָם יְכוֹלִים לְהַאֲרִיךְ כָּל כָּךְ, (נו*) יֹאמְרוּ אַדִּיר בַּמָּרוֹם וְכוּ' כְּדִלְקַמָּן סִימָן ק"ל (ס"ל) (רש"י פרק אלו נאמרין (סוטה לט: ד"ה לעקוב) והגהות מיימוני (תפלה פי"ד הלכה ט)):

טז ב[אֵין הַכֹּהֲנִים רַשָּׁאִים לְהַחֲזִיר פְּנֵיהֶם עַד שֶׁיַּתְחִיל שְׁלִיחַ צִבּוּר שִׂים שָׁלוֹם, וְאֵינָם רַשָּׁאִים (נז) לָכֶף אֶצְבְּעוֹתֵיהֶם עַד שֶׁיַּחֲזִירוּ פְּנֵיהֶם, וְעוֹמְדִים שָׁם (נח) וְאֵינָם רַשָּׁאִים לַעֲקֹר מִשָּׁם עַד שֶׁיְּסַיֵּם שְׁלִיחַ צִבּוּר שִׂים שָׁלוֹם.** ג[וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁצְּרִיכִין לְהַמְתִּין (נט) עַד שֶׁיְּסַיְּמוּ הַצִּבּוּר (ס) לַעֲנוֹת אָמֵן אַחַר בִּרְכַּת **שִׂים שָׁלוֹם,** (וְכֵן הַמִּנְהָג): **יז** ד[כְּשֶׁמַּחֲזִירִין פְּנֵיהֶם, (סא) בֵּין בַּתְּחִלָּה בֵּין בַּסּוֹף, **לֹא יַחֲזִירוּ אֶלָּא דָּרְךְ יָמִין.** הַגָּה: כְּשֶׁיּוֹרְדִין מִן הַדּוּכָן לֹא יִגְעוּ בְּמִנְעֲלֵיהֶם (ו) (סב) הַמְּטַנְּפִים, וְאִם נוֹגְעִים יִטְלוּ יְדֵיהֶם לַתְּפִלָּה שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ אַחַר כָּךְ (אגודה פרק (היה קורא) [הקורא עומד] (פי' לז)): **יח** ה[אֵין הַמַּקְרֶא שָׁקוֹרֵא כֹּהֲנִים רַשָּׁאִי לְקְרוֹת כֹּהֲנִים, עַד שֶׁיִּכְלֶה (סד) מִפִּי הַצִּבּוּר אָמֵן שֶׁעוֹנִים אַחַר בִּרְכַּת (ע) **מוֹדִים.** וְאֵין הַכֹּהֲנִים רַשָּׁאִים לְהַתְחִיל בִּרְכַּת אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בִּקְדֻשָּׁתוֹ שֶׁל אַהֲרֹן, עַד שֶׁיִּכְלֶה דִּבּוּר קְרִיאַת כֹּהֲנִים מִפִּי הַקּוֹרֵא. ו[וְאַחַר שֶׁבֵּרְכוּ הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בִּקְדֻשָּׁתוֹ שֶׁל אַהֲרֹן אֵינָם רַשָּׁאִים לְהַתְחִיל יְבָרֶכְךָ, עַד שֶׁיִּכְלֶה (סה) מִפִּי כָּל הַצִּבּוּר

א שם (לט.). **ב** שם (ע"ב). **ג** כתבי הר"ר ישראל (תרומת הדשן ח"ב) סימן ק"ט. **ד** סוטה ט"ו (ע"ב) יומא י"ז (ע"ב). **ה** סוטה ל"ט (ע"ב). **ו** שם פרק לדעת הרמב"ם פרק י"ד מהלכות תפלה (ה"ח).

בְּאֵר הַיטֵב

(כו) **וּבְקוֹל רָם.** בְּמַעֲלָה שֶׁבְּקוֹלוֹת לֹא גָּדוֹל וְלֹא קָטָן אֶלָּא בֵּינוֹנִי. טוּר: **טו** (כז) **רִבּוֹן.** בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וּבְיוֹם כִּפּוּר שֶׁמַּאֲרִיכִין בְּנִגּוּנֵי הַיּוֹם וְכוּ', לֹא יַתְחִילוּ לוֹמַר רִבּוֹן עַד לְבַסּוֹף, שֶׁיְּסַיְּמוּ עִם הַקָּהָל כְּאֶחָד. מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כה): (כח) **שְׁנֵיהֶם.** עַיֵּן בְּתִשׁוּבַת דְּבַר שְׁמוּאֵל סִימָן רצ"ה שֶׁמְּיַשֵּׁב שָׁם לְמָה שֶׁיֵּשׁ נוֹהֲגִים לוֹמַר בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ כְּשֶׁהַכֹּהֲנִים וְהַמַּקְרֶא מַזְכִּירִים אֶת ה' בִּבְרַכַּת הַכֹּהֲנִים, עַיֵּן שָׁם. וְהַפְּרִי חָדָשׁ (ס"ק יג) כָּתַב בְּפִשְׁיטוּת דְּהַחַיָּב לוֹמַר בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ כְּשֶׁמְּזַכִּיר אֶת ה', אַף עַל גַּב דְּלֵיכָּא אֶלָּא הַזְכָּרַת ה' גְּרִידָא, וְהֵבִיא כֵּן רְאָיוֹת עַל זֶה, עַיֵּן שָׁם: **יז** (כט) **יְמִין.** פֵּרוּשׁ יְמִין שֶׁלּוֹ, שֶׁכְּשֶׁעוֹמְדִים תְּחִלָּה פְּנֵיהֶם לְמִזְרָח יִפְנוּ לְצַד דָּרוֹם, וְאַחַר כָּךְ לְמַעֲרָב וְנֶגֶד הַצִּבּוּר. וּבַחֲזִירָתָם יִפְנוּ לְצַד צָפוֹן, וְאַחַר כָּךְ לְמִזְרָח כְּלַפֵּי אֶרֶץ. דְּלֹא כְּיֵשׁ מְקֻרָּשִׁים אֹפְּכָא שֶׁמְּהַפְּכִין פָּנָיו לְצַד שְׁמֹאלוֹ וְנִמְצָא מְהַפֵּךְ עַצְמוֹ בִּימִינוֹ. בַּ"ח (ס"ק), טַ"ז (ס"ק יא), מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כה), פְּרִי חָדָשׁ, וְהָרְדַּ"ז חֵלֶק א' סִימָן ו' (סי' א' פט). וְעַיֵּן בְּאֹר שֵׂעָר סִימָן ק"ו. כְּשֶׁיּוֹרְדִין מִן הַדּוּכָן יַחֲזִירוּ פְּנֵיהֶם קְצָת לְהֵיכָל, כְּתַלְמִיד הַנִּפְטָר מֵרַבּוֹ. מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (ל) **הַמְּטַנְּפִים.** וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁהֵם נְקִיִּים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן ד' סָעִיף י"ח. וְדַוְקָא בְּמִנְעָלִים שֶׁצְּרִיכִים קְשִׁירָה שֶׁנָּגַע בָּהֶם, אֲבָל בְּמִנְעָלִים שֶׁאֵין צְרִיךְ לִגַּע בָּהֶם, אֵין צְרִיךְ נְטִילָה. שְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י סק"ט): **יח** (לא) **מוֹדִים.** לֹא כָּתַב כָּאן מִפִּי כָּל הַצִּבּוּר, לְהוֹרוֹת דְּהַמַּקְרֶא רַשַּׁאי לְהַתְחִיל אַף עַל פִּי שֶׁעֲדַיִן לֹא נָגַע הַצִּבּוּר. וּבַחֲזִירָתָם יִפְנוּ לְצַד צָפוֹן, וְאַחַר כָּךְ לְמִזְרָח כְּלַפֵּי אֶרֶץ. דְּלֹא כְּיֵשׁ

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְכֹהֵן שֶׁהוּא חָלוּשׁ וְאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲמֹד אֶלָּא עַל יְדֵי סְמִיכָה, לֹא יִשָּׂא כַּפָּיו, דְּהוּא כְּיִשִּׂיבָה [אַחֲרוֹנִים]: **(נב) וּבִנְשִׂיאַת כַּפַּיִם.** וּמִי שֶׁיָּדָיו מְרֻתָּתִין וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהַגְבִּיהַּ יָדָיו, אֵינוֹ נוֹשֵׂא כַּפָּיו, וַאֲפִלּוּ בִּדְיֵעָבַד מְעַכֵּב, וַאֲפִלּוּ אִם יַעֲשֶׂה סְמוּכִין שֶׁיִּהְיוּ קְשׁוּרִין בַּכּוֹבַע שֶׁבְּרֹאשׁוֹ וְיִכָּנֵס בָּהֶם יָדָיו שֶׁיִּהְיוּ נְשׂוּאוֹת לְמַעְלָה לֹא מְהַנֵּי, דְּהָוֵי עַל יְדֵי סְמִיכָה, וַאֲנַן בָּעֵינַן שֶׁיִּשָּׂאוּ יָדֵיהֶם מֵעַצְמָן [נוֹהֲגִין בֵּיהוּדָה (מהדו"ק או"ח סי' ה) וּמָגֵן גִּבּוֹרִים (אלף המגן סק"ל) וְהוּבָא בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (ס"ק כא)]. אַךְ אִם אָפְשָׁר לוֹ לְהַגְבִּיהַּ לְשָׁעָה מוּעֶטֶת, יַגְבִּיהַּ בְּשָׁעַת אֲמִירָתוֹ יְבָרֶכְךָ, וְיָנִיחַ בְּשָׁעַת הַנַּגּוּן בֵּין תֵּבָה לְתֵבָה, וְיַחֲזֹר וְיַגְבִּיהַּ בְּשָׁעַת אֲמִירַת הַתֵּבָה, וְכֵן שֶׁכָּתַב בְּתִשׁוּבַת כְּתַב סוֹפֵר (או"ח) סִימָן י"ג, עַיֵּן שָׁם: **(נג) וּבְקוֹל רָם.** הַיְנוּ (מט) בְּקוֹל בֵּינוֹנִי, לְאַפּוקֵי בְּלַחַשׁ. וּמִכָּל מָקוֹם לְפָעָמִים צָרִיךְ בְּקוֹל רָם מַמָּשׁ, כְּגוֹן שֶׁהַמִּתְפַּלְּלִים הֵם רַבִּים וּבְעֵינָן שֶׁיְּהֵא כָּל הַקָּהָל שׁוֹמְעַ, כִּדְאָמְרִינַן בְּסִפְרֵי (במדבר פיסקא לט) [פְּרִי חָדָשׁ]. וְהִנֵּה מִי שֶׁקּוֹלוֹ צָרוּד [שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְדַבֵּר בְּקוֹל בֵּינוֹנִי כִּי אִם בְּלַחַשׁ], לְכְאוֹרָה פָּשׁוּט שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְשָׁא כַּפָּיו, וְטוֹב שֶׁיֵּצֵא קֹדֶם רְצַת שֶׁאֲמִירַת רִבּוֹן. **טו (נד) וְאוֹמְרִים רִבּוֹן.** וּבְרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם כִּפּוּר שֶׁמַּאֲרִיכִין בְּנִגּוּנֵי הַיּוֹם תְּאַמְצֵנוּ וְכוּ', (ו) לֹא יַתְחִילוּ לוֹמַר רִבּוֹן עַד לְבַסּוֹף, כְּדֵי שֶׁיְּסַיְּמוּ עִם הַקָּהָל כְּאֶחָד: **(נה) מַה שֶּׁהִבְטַחְתָּנוּ.** שֶׁתַּסְפִּיק (נמ) עַל בְּרָכָתֵנוּ, וּכְדִכְתִיב (במדבר ו כז) וְאֲנִי אֲבָרְכֵם: **(נו) וְשֶׁיַּעֲנוּ הַצִּבּוּר אָמֵן.** וּמִסְתַּבְּרָא דְּגַם הַכֹּהֲנִים (נג) צְרִיכִין לַעֲנוֹת אָמֵן עַל בִּרְכַּת הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר: **(נו*) יֹאמְרוּ אַדִּיר בַּמָּרוֹם.** וְיכַוְּנוּ לְסַיֵּם כְּאֶחָד עִם הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר: **טז (נז) לָכֶף אֶצְבְּעוֹתֵיהֶם.** פֵּרוּשׁ שֶׁיְּדֵיהֶם יִהְיוּ פְּרוּשׂוֹת עַד שֶׁיַּחֲזִירוּ פְּנֵיהֶם: **(נח) וְאֵינָם רַשָּׁאִים לַעֲקֹר.** וְיִזָּהֲרוּ שֶׁלֹּא יְדַבְּרוּ עַד שֶׁיַּרְדוּ מִדּוּכָנָן, אַף שֶׁכְּבָר הוֹרִידוּ כַּפֵּיהֶם [אֲלִיָּה רַבָּה (ס"ק לג) בְּשֵׁם מַשֶּׁה (סי' קפט)]: **(נט) עַד שֶׁיְּסַיְּמוּ הַצִּבּוּר.** הַיְנוּ רֹב הַצִּבּוּר [פְּרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"י)]: **(ס) לַעֲנוֹת אָמֵן.** דְּקֹדֶם אָמֵן עֲדַיִן לֹא נִסְתַּיֵּם הַבְּרָכָה. וְעָכְשָׁו שֶׁהַמִּנְהָג לוֹמַר לַכֹּהֲנִים בִּירִידָתָם מִן הַדּוּכָן יִישַׁר,

שַׁעַר הַציּוּן

(מט) טור: **טו** (נ) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כד): (נמ) רַשַּׁ"י בְּסוֹטָה ל"ט (ע"ב, ד"ה מה שהבטחתנו): (נכ) כְּדִלְעֵיל בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סִימָן נ"א סָעִיף קָטָן ג'. וְאַף דְּאִפְשָׁר הָיָה לְדַחוֹת דְּזֶה מֵחֲזֵי כְּעוֹנָה אַחַר בִּרְכַּת עַצְמוֹ שֶׁבְּקָשָׁתוֹ גַּם כֵּן עַל עִנְיַן זֶה, מִכָּל מָקוֹם בְּלָאו הָכִי אֲמִירָתוֹ לְאוֹ בְּרָכָה גְּמוּרָה הִיא, שֶׁאֵין בָּהּ שֵׁם וּמַלְכוּת: (נד) רַשַּׁ"י בְּסוֹטָה ל"ט (ע"ב, ד"ה מה שהבטחתנו): (נה) דְּגַם בְּאֲשֶׁר אָזַלִינַן בָּתַר יְמִין דְּעִלְמָא. **יח (מד)** עֹלַת תָּמִיד (ס"ק לח): **(נט)** עֹלַת תָּמִיד (ס"ק לח): וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כח) וּמָגֵן גִּבּוֹרִים (אלף המגן ס"ק לח), דְּלֹא כְּט"ז (ס"ק יב): **(ט)** מִשַּׁ"ז (ס"ק יג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו"ע הרב (סכ"ז) הוסיף שאף אם אינם מטונפים צריכים ליטול ידיהם משום רוח רעה כמ"ש בסימן ד' [עיין לעיל במשנ"ב סימן ד' (ס"ק מא) שסובר שבחליצת מנעלים אין משום רוח רעה רק משום נקיות]. **ב]** בשו"ע הרב (סכ"ח) כתב שי"א שגם הקורא כהנים צריך להמתין גם על המיעוט, וטוב לחוש לדבריהם.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת נְשִׂיאַת כַּפַּיִם סִימָן קכח

ז שָׁם לְדַעַת הַטּוּר.
ח בְּרָכוֹת ל"ד (ע"א).
ט שָׁם וְרַמַ"ם (תפילה פס"ו ה"י).
י שָׁם בַּגְּמָרָא.
כ הַגָּהוֹת מֵימוֹנִיּוֹת (תפילה פס"ו אות ו).

(נב) (סו) אָמַן שֶׁעוֹנִים אַחַר בְּרָכַת 'אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בִּקְדֻשָּׁתוֹ שֶׁל אַהֲרֹן'. [ז]וְכֵן אֵינָם רַשָּׁאִים לְהַתְחִיל בְּתֹחָבָה, (סז) עַד שֶׁתִּכְלֶה הַתְּחִבָּה (סח) מִפִּי הַמַּקְרֵא. וְאֵין הַצִּבּוּר (סט) עוֹנִין אָמֵן, עַד שֶׁתִּכְלֶה בְּרָכָה מִפִּי הַכֹּהֲנִים. הַגָּה: וְלֹא יַתְחִילוּ הַכֹּהֲנִים רִבּוֹן הָעוֹלָמִים כו', (ע) עַד שֶׁיִּכְלֶה אָמֵן מִפִּי (נג) הַצִּבּוּר (בית יוסף ד"ה וכתב הרמב"ם). [ח]וְאִם יֵשׁ שָׁלִיחַ צִבּוּר רַשַּׁאי לַעֲנוֹת אָמֵן (עא) אַחַר בְּרָכָה שֶׁל (לד) כֹּהֲנִים: כ [ט]אִם שָׁלִיחַ צִבּוּר כֹּהֵן, אִם יֵשׁ שָׁם כֹּהֲנִים אֲחֵרִים (עב) לֹא יִשָּׂא (עג) אֶת כַּפָּיו. (וְלֹא יֹאמְרוּ לוֹ (לה) לַעֲלוֹת אוֹ לְטֹל יָדָיו, (עד) אֶבֶל אִם אָמְרוּ לוֹ צָרִיךְ לַעֲלוֹת, (עה) דְּהוּא עוֹבֵר בַּעֲשֵׂה אִם אֵינוֹ עוֹלֶה) (מרדכי פרק הקורא עומד (מגילה פ"ג ס' תמח) והגהות מיימוני פרק ט"ו דתפלה (פוסק ו) ואגור (סי' קט)). [י]וַאֲפִלּוּ אֵין שָׁם כֹּהֵן אֶלָּא הוּא, לֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו אֶלָּא אִם כֵּן (עו) מַבְטָח לוֹ שֶׁיַּחֲזֹר (לו) לְתְפִלָּתוֹ בְּלֹא טָרוּחַ דַּעַת, שֶׁאִם הוּא מַבְטָח בְּכָךְ כֵּיוָן שֶׁאֵין שָׁם כֹּהֵן אֶלָּא הוּא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּתְבַּטֵּל נְשִׂיאוּת כַּפַּיִם. [כ]וְכֵיצַד יַעֲשֶׂה, יַעֲקֹר רַגְלָיו (עז) מֵעַט (לז) בַּעֲבוֹדָה וְיֹאמַר עַד 'וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת', (עח) וְיַעֲלֶה

בְּאֵר הֵיטֵב

כְּלָה מִפִּי כָּל הַצִּבּוּר אָמֵן, רַק בְּרֹב צִבּוּר סָגֵי. עֹלַת תָּמִיד (ס"ק לז) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כח): (נב) אָמֵן. כָּאן כָּתַב מִפִּי כָּל הַצִּבּוּר, לְהוֹרוֹת דְּהַכֹּהֲנִים צְרִיכִים לְהַמְתִּין עַד שֶׁתִּכְלֶה אָמֵן מִפִּי כֻּלָּם. וְלֹא דְּמֵי לְמַה שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן קס"ז (סס"ז, ומ"א שם ס"ק לז) דְּאֵין צָרִיךְ לְהַמְתִּין עַל הַמְאָרִיכִים יוֹתֵר מִדַּאי, דְּשָׁאנֵי בִּרְכַּת כֹּהֲנִים דְּבָעֵי שֶׁיִּשְׁמְעוּ כֻּלָּם לְכָךְ צְרִיכִים לְהַמְתִּין, אַף עַל גַּב דְּהַמַּקְרֵא אֵין צָרִיךְ לְהַמְתִּין עַל הַמַּאֲרִיכִים, אֲבָל הַכֹּהֲנִים צְרִיכִים לְהַמְתִּין. וּבְזֶה יִתְרַץ קְשָׁיַת הַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה והא דאמרינן) בְּמַה שֶׁהִקְשָׁה הָא אֵין הַכֹּהֲנִים אוֹמְרִים הַתְּחִבָּה עַד שֶׁשָּׁלִיחַ צִבּוּר מַקְרֵא אוֹתָם תְּחִלָּה, אִם כֵּן מַאי עַד שֶׁיִּכְלֶה אָמֵן מִפִּי הַצִּבּוּר וכו', עַיֵּן שָׁם וְקַל לְהָבִין. עֹלַת תָּמִיד (שם) וּמָגֵן אַבְרָהָם (שם) עַיֵּן שָׁם. [ז]וְעַיֵּן בְּסֵפֶר אֲלִיָּה רַבָּה (ס"ק לז) שֶׁהָאֲרִיךְ בָּזֶה]: (נג) הַצִּבּוּר. הִקְשָׁה הַב"ח (ס"א) הָא אֵין רַשַּׁאי לְהַתְחִיל עַד שֶׁיִּתְחִיל הַשָּׁלִיחַ צִבּוּר שִׁים שָׁלוֹם כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף ט"ו. וְאֵין לוֹמַר דְּאִם יֵשׁ שֶׁמַּאֲרִיכִין בְּאָמֵן וְהַשָּׁלִיחַ צִבּוּר הִתְחִיל שִׂים שָׁלוֹם אֲפִלּוּ הָכִי צְרִיכִין הַכֹּהֲנִים לְהַמְתִּין לָהֶם וְכָךְ תִּרְצוּ הָעֹלַת תָּמִיד (ס"ק לח) וְט"ז (ס"ק יג) עַיֵּן שָׁם, זֶה אֵינוֹ, דְּאַדְרַבָּה דְּאִפְכָּא הוּא, דְּהַשָּׁלִיחַ צִבּוּר צָרִיךְ לְהַמְתִּין לָהֶם כְּדֵי שֶׁיִּשְׁמְעוּ הַבְּרָכָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ סִימָן קכ"ד סָעִיף קָטָן י"ז, עַיֵּן שָׁם. אֲבָל הַכֹּהֲנִים אֵין צְרִיכִים לְהַמְתִּין לָהֶם עַם הָרִבּוֹן הָעוֹלָמִים וכו', דְּלֹא דְּמֵי לִבְרַכַּת כֹּהֲנִים, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כח): יט (לד) כֹּהֲנִים. אֲפִלּוּ מֻבְטָח לוֹ שֶׁלֹּא יִתְבַּטֵּל אֵין לַעֲנוֹת אָמֵן. בַּ"ח (ס"ג), טַ"ז (ס"ק יד). וְגַם הַתּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב כָּתַב כֵּן וְחָזַר מִמַּה שֶׁכָּתַב בְּסִפְרוֹ לֶחֶם חֲמוּדוֹת (דברי חמודות, ברכות פ"ה אות נב) עַיֵּן (ברכות) פֶּרֶק ה' מִשְׁנָה ד', וְדִבְרֵי תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב אֲלוּ אִשְׁתְּמִיטְתֵּיהּ מִבַּעַל הַמְחַבֵּר פְּרִי חָדָשׁ (ס"כ), עַיֵּן שָׁם. וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כט) וּפְרִי חָדָשׁ (שם) סְבִירָא לְהוּ דְּאִם מֻבְטָח לוֹ שֶׁלֹּא יִתְבַּלְבֵּל שְׁרֵי לַעֲנוֹת אָמֵן, עַיֵּן שָׁם. וּלְכָלֵי עָלְמָא שְׁרֵי לַעֲנוֹת אָמֵן אַחַר בִּרְכַּת כֹּהֲנִים הָרִאשׁוֹנָה שֶׁהִיא לְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה, דְּכָאן אֵין חֵשֶׁשׁ טָרוּחַ וְלֹא יִתְבַּלְבֵּל, כֵּיוָן שֶׁלֹּא הִתְחִיל עֲדַיִן. ט"ז (שם) עַיֵּן שָׁם: כ (לה) לַעֲלוֹת. פֵּרוּשׁ קֹדֶם רְצֵה, אֲבָל אִם אָמְרוּ לוֹ אַחַר רְצֵה אֵינוֹ רַשַּׁאי לַעֲלוֹת, כֵּיוָן שֶׁלֹּא עָקַר בִּרְצֵה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף ח'. וּמַהַאי טַעֲמָא אֵינוֹ עוֹבֵר כְּשֶׁקּוֹרִין כֹּהֲנִים כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף כ"ב, מִשּׁוּם דְּהַקְרִיאָה הוּא אַחַר רְצֵה. וְעַיֵּן עֹלַת תָּמִיד (ס"ק מב) שֶׁהִקְשָׁה דְּלְעוֹלָם מַשְׂכַּחַת דְּיֵעָבֵר שְׁלִיחַ צִבּוּר בְּעֲשֵׂה, כֵּיוָן דְּאַחַר קוֹרֵא הַכֹּהֲנִים וְכָל כֹּהֵן שֶׁאֵינוֹ עוֹלֶה עוֹבֵר בַּעֲשֵׂה, עַיֵּן שָׁם, וְלֹא דָּק, כֵּיוָן שֶׁלֹּא עָקַר הַשָּׁלִיחַ צִבּוּר בַּעֲבוֹדָה אֵינוֹ עוֹבֵר בִּקְרִיאַת כֹּהֲנִים, וְעַיֵּן שָׁם לְעִיל סָעִיף קָטָן י"א מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם: (לו) לְתְפִלָּתוֹ. וּלְדִידָן שֶׁמִּתְפַּלְּלִין מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר מֻבְטָח שֶׁיַּחֲזֹר לִתְפִלָּתוֹ, וּמִכָּל מָקוֹם כְּשֶׁיֵּשׁ כֹּהֲנִים אֲחֵרִים לֹא יִשָּׂא רַגְלָיו. לֶחֶם חֲמוּדוֹת (שם אות נג), בַּ"ח (ס"ג), מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לא), וְרֹב פּוֹסְקִים. עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (שם). וּפְרִי חָדָשׁ פָּסַק דְּאִם מֻבְטָח לוֹ שֶׁיַּחֲזֹר לִתְפִלָּתוֹ, יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו אֲפִלּוּ הֵיכָא דְּאֵיכָא כֹּהֲנִים אֲחֵרִים, עַיֵּן שָׁם: (לז) בַּעֲבוֹדָה. צָרִיךְ לוֹמַר מְעַט בַּעֲבוֹדָה, כֵּן הוּא בַּטּוּר. מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לב):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שָׁפְטִימוּ א]עַל כָּל פָּנִים (מז) רֹב הַצִּבּוּר אָמֵן, וְאַחַר שֶׁשִּׂים הַחַזָּן אֶת הַתֵּבָה, אָז מַתְחִיל הַכֹּהֲנִים לְהַתְחִיל 'יְבָרֶכְךָ': (סו) אָמֵן שֶׁעוֹנִים אַחַר בִּרְכַּת וכו'. וְהוּא הַדִּין שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁאי הַקּוֹרֵא לְהַתְחִיל 'יָאֵר' 'יִשָּׂא' עַד שֶׁיִּכְלֶה הָאָמֵן מִפִּי הַצִּבּוּר הַתֵּבָה יָפָה מִפִּי הַכֹּהֲנִים וְלֹא וכו'. כְּדֵי (מח) שֶׁיִּשְׁמְעוּ הַצִּבּוּר הַתֵּבָה יָפָה מִפִּי הַכֹּהֲנִים וְלֹא תִּתְעָרֵב בָּהּ שְׁמִיעָתָם מֵהַמַּקְרֵא: (סח) מִפִּי הַמַּקְרֵא. וְנִרְאֶה (מט) דְּהוּא הַדִּין שֶׁהַמַּקְרֵא לֹא יַתְחִיל לְהַקְרוֹת תֵּבָה אַחֶרֶת עַד שֶׁיִּסְיְמוּ הַכֹּהֲנִים הַתֵּבָה שֶׁלָּפָנֶיהָ: (סט) עוֹנִין אָמֵן. הַיְנוּ בְּכָל בְּרָכָה וּבְרָכָה [אַחֲרוֹנִים]: (ע) עַד שֶׁיִּכְלֶה. (פ) הָאַחֲרוֹנִים פְּקָפְקוּ בְּהַגָּ"ה זוֹ דְּלֹא מָשְׁכַּחַת לָהּ, דַּהֲרֵי אֵין מַתְחִילִין לוֹמַר רִבּוֹן הָעוֹלָמִים עַד שֶׁיַּחֲזִירוּ פְּנֵיהֶם, וְאֵין מַחֲזִירִין פְּנֵיהֶם עַד אַחַר שֶׁמַּתְחִיל הַשָּׁלִיחַ צִבּוּר שִׂים שָׁלוֹם כַּמְבֹאָר לְעִיל בְּסָעִיף ט"ו, וְזֶהוּ אַחַר שֶׁכָּבָר עָנוּ הַצִּבּוּר אָמֵן: יט (עא) אַחַר בִּרְכָה שֶׁל כֹּהֲנִים. שֶׁמָּא תִּתְבַּלְבֵּל דַּעְתּוֹ וְלֹא יֵדַע לְהַקְרוֹת אַחַר כָּךְ פְּסוּק שֵׁנִי אוֹ שְׁלִישִׁי. (פפ) וְאִם מִתְפַּלֵּל מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר וּמֻבְטָח לוֹ שֶׁלֹּא תִּתְבַּלְבֵּל דַּעְתּוֹ רַשַּׁאי לַעֲנוֹת אָמֵן, דְּאָמֵן זֶה אֵינוֹ חֲשִׁיב הֶפְסֵק דְּהוּא צָרְכָּהּ תְּפִלָּה. (מנ) [ב]וְעַל אָמֵן שֶׁל הַבְּרָכָה אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בִּקְדֻשָּׁתוֹ וְכוּ', יֵשׁ מַחְמִירִין שֶׁכָּל גּוֹנֵי לֹא יַעֲנֶה מִשּׁוּם הֶפְסֵק בַּתְּפִלָּה, וְשָׁאנֵי אָמֵן שֶׁל הַבְּרָכָה כֹּהֲנִים גּוּפָא דְּלֹא הָוֵי הֶפְסֵק, שֶׁהוּא מוֹרֶה עַל קַבָּלַת

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מ) כַּנַּ"ל בְּאוֹת נ"ה: (מנ) הַגְּרַ"ז (סכ"ט): (מנ) דְּהָא כָּתַב הָרַמְבַּ"ם (תפילה פי"ד ה"ג) וְשׁאֵר פּוֹסְקִים שֶׁהַחַזָּן מַקְרֶא לָהֶם מִלָּה בְּמִלָּה: (פ) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כח) וְעוֹד הָרַבֵּה אַחֲרוֹנִים. וּבְטוּר (ס"ק יג) דּוֹחֵק עַצְמוֹ לְיַשֵּׁב זֶה, וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם מַאֵן בְּיִשּׁוּבוֹ, וְעַיֵּן בְּסָעִיף קָטָן כ"ח: יט (פפ) כֵּן כָּתַב הָאֲלִיָּה רַבָּה (ס"ק לח) וְדָרַךְ הַחַיִּים (הלכות י"ד דיני נשיאת כפים סס"ק יז) וְחַיֵּי אָדָם (ח"א כלל לב סכ"ד). וּמִשְׁמַע מִן הַחַיֵּי אָדָם דְּכָתְבוּ מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר סָגֵי, וְכֵן מִשְׁמַע בְּלֶחֶם חֲמוּדוֹת (דברי חמודות, ברכות פ"ה אות נב) וְאֲלִיָּה רַבָּה, וְאִפְשָׁר דְּגַם כַּוָּנַת דְּרַךְ הַחַיִּים כֵּן: (מנ) אֲלִיָּה רַבָּה (שם) וְחַיֵּי אָדָם (שם). [וְרָאִיתִי שֶׁם בְּחַיֵּי אָדָם שֶׁהִתְפִּיק מִפִּי מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כט) שֶׁמְּקֻבָּל בְּזֶה, וְשִׁגְיָאָה הִיא, דְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם לֹא מַיְרֵי מֵאָמֵן זֶה כִּי אִם מֵאָמֵן שֶׁל בְּרָכַת כֹּהֲנִים גּוּפָא]. וְאַף דִּבְטַ"ז (ס"ק יד) מֻכָּרַע, שַׁב וְאַל תַּעֲשֶׂה שְׁמִתִּיר בְּכָל אופן ואין חשש שיתבלבל דעתו לפי שאין לחוש כלל שיתעלם ממנו תחילת הברכה, ואין זה חשוב הפסק בתפילה מפני שהוא צורך התפילה לפי שנשיאות כפים הוא מכלל התפילה ואי אפשר לנשיאות כפים בלא ברכה שלפניו.

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכתב בשו"ע הרב (שם) שי"א שהמקרא צריך להמתין עד שיגמרו כולם אמן של ברכת אשר קדשנו, שאם יקרא בעוד שקצת מאריכין באמן לא ישמעו הכהנים קריאתו, וטוב לחוש לדבריהם. **ב]** בשו"ע הרב (סל"א) כתב שיש מי

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah